

Arkivnr: 2019/212-1
Saksbehandlar: Berit Roksvåg

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		29.01.2019
Utval for opplæring og helse		05.02.2019

Høyring - om endringar i opplæringslova, friskulelova og folkehøgskulelova. Reglane om politiattest

Samandrag

Kunnskapsdepartementet (KD) har sendt på høyring forslag til endringar i opplæringslova, friskulelova og folkehøgskulelova. Forslaget gjeld forbod mot tilsetting i vidaregåande skular for personar som har merknad på politiattest om dom for seksuelt overgrep mot mindreårige. Forslaget gjeld også for vidaregåande friskular og for folkehøgskular.

Høyringsfristen er 31. januar 2019. Høyringssvar blir sendt innan fristen med atterhald om politisk handsaming.

KD foreslår å innføre eit forbod mot tilsetting som svarer til det som i dag gjeld i grunnskular, skulefritidsordningar, leksehjelp, kommunale musikk- og kulturskular samt andre skuleliknande aktivitetstilbod. Forbodet vil gjelde både faste og mellombelse stillingar.

I opplæringslova blir det foreslått ei mindre tilføyning slik at vidaregåande skule blir inkludert i opprekninga. Dette gjeld også friskulelova.

Den nye ordlyden i opplæringslova §10-9 tredje ledd første punktum vil vere:

«Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot mindreårige, kan ikkje tilsetjast fast eller mellombels i grunnskulen, i vidaregåande opplæring eller i musikk- og kulturskulen, i skulefritidsordninga, for å gi leksehjelp eller skuleliknande aktivitetstilbod som nemnd i første ledd. I andre tilfelle må konsekvensane av merknader på politiattesten vurderast konkret.»

Den nye ordlyden i friskulelova §4-3 tredje ledd første punktum vil vere:

«Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot mindreårige, kan ikkje tilsetjast fast eller mellombels i grunnskulen, i vidaregåande opplæring eller i skuleliknande aktivitetstilbod eller for å gi leksehjelp etter §7-1 e. I andre tilfelle må konsekvensane av merknader på politiattesten vurderast konkret.»

Den nye ordlyden i folkehøgskulelova § 6 vil vere:

«Den som skal ansettes fast eller midlertidig ved en folkehøyskole, skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven §39 første ledd. Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige, kan ikke tilsettes fast eller midlertidig i slike skoler. I andre tilfelle må konsekvensene av merknader på politiattesten vurderes konkret.»

Økonomi: ingen effekt

Klima: ingen effekt

Folkehelse: lovendring gir betre vern mot overgrep for elevar i vidaregåande skule.

Regional planstrategi: ingen effekt

Forslag til vedtak

Utval for opplæring og helse støttar forslaget til endringar i opplæringslova, friskulelova og folkehøgskulelova, og med tilhøyrande kommentarar som det går fram av saksutgreiinga.

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Svein Leidulf Heggheim
fylkesdirektør opplæring

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 14.01.2019**Bakgrunn:**

Kunnskapsdepartementet (KD) har sendt på høyring forslag til endringar i opplæringslova, friskulelova og folkehøgskulelova. Forslaget gjeld forbod mot tilsetting i vidaregåande skular for personar som har merknad på politiattesten sin om dom for seksuelt overgrep mot mindreårige. Forslaget gjeld også for vidaregåande friskular og for folkehøgskular.

Lenke til høyringsbrev og høyringsnotat her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-endringer-i-opplaringsloven-friskoleloven-og-folkehoyskoleloven-reglene-om-politiattest/id2616950/>

Vedtak om politiattest er tatt inn i opplæringslova § 10-9. Alle som blir tilsett fast eller mellombels i grunnskulen og i den vidaregåande skulen må legge fram politiattest. Krav om politiattest for personar som blir tilsett i grunnskulen blei vedtatt i 1998 og for den vidaregåande skulen i 2005. I grunnskulen kan personar som er dømde for seksuelle overgrep mot mindreårige, ikkje bli tilsett fast eller mellombels, jf. opplæringslova §10-9 tredje ledd. Det same gjeld ved tilsetting i barnehagar. I den vidaregåande skulen har ikkje ein slik dom automatisk ført til forbod mot tilsetting. Det er berre §10-9 tredje ledd – konsekvensar av merknader – som no er foreslått endra. Det same gjeld for friskulelova. Når det gjeld folkehøgskulelova, vil heile §6 få ny ordlyd.

Departementet sine vurderingar:

Departementet ønskjer å gi elevar i vidaregåande skule same vern mot personar dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige som elevar i grunnskulen har i dag. KD viser til at ein stor del av elevane i vidaregåande skule er mindreårige, men også elevar som er over 18 år, treng eit vern. Barn har få moglegheiter til å forsvare seg mot overgrep frå vaksne. Skadepotensialet vil vere stort. Elevar i vidaregåande skule kan beskytte seg betre mot overgrep, men elevane utgjer ei mangfaldig gruppe med ulike føresetnader, og nokre kan ha særskilt behov for vern. Dette talar for å utvide forbodet mot tilsetting for personar som har dom for seksuelle overgrep mot mindreårige også til å gjelde vidaregåande skule. Det same gjeld vidaregåande friskular.

Departementet ønskjer derfor like reglar for politiattest i vidaregåande skule som i grunnskulen og foreslår at personar som er dømde for seksuelle overgrep mot mindreårige, ikkje skal kunne tilsettast fast eller mellombels i den vidaregåande skulen. Omsynet til vern av barn og unge veg tyngre enn omsynet til ein domfelt sitt behov for resosialisering og retur til yrkeslivet. Ein politiattest kan ikkje gi ein garanti mot overgrep, men skulen er ein viktig arena, og elevar og føresette må ha tillit til at dei vaksne som er saman med barn og unge i skulekvardagen, er skikka til oppgåvene.

Forslaget vil ikkje ha konsekvensar for personar som allereie er tilsett i den vidaregåande skulen og som har dom for seksuelle overgrep mot mindreårige, men med forslaget ønskjer departementet å hindre fleire slike tilsettingar. Dersom ein søker om ny stilling ved den same skulen, eventuelt ein annan skule, skal ny politiattest leggest fram, og då vil forbod mot tilsetting gjelde dersom dom for seksuelt overgrep mot mindreårig går fram av attesten. Slik kan innføring av eit forbod mot tilsetting få konsekvensar også for dei som allereie er tilsett.

Eit omsyn i motsett retning er at den domfelte kan kjenne forbodet som ei dobbeltstraff. Personen mistar sjansen til resosialisering og moglegheita til å vere aktiv i yrkeslivet. Departementet meiner at sjølv om ein ikkje kan få tilsetting i skulen, vil det vere mange andre yrke som kan vere opne for den det gjeld.

Dersom ein person har ein dom for seksuelt overgrep mot *andre enn* mindreårige, skal det, både i grunnskulen og i den vidaregåande skulen, vurderast konkret av den som er ansvarleg for tilsettinga, kva for konsekvensar ein slik dom skal få. Tilsvarande gjeld også dersom det er brot på andre vedtak nemnt i politiattest etter politiregisterlova §39 første ledd.

Fylkesrådmannen sine kommentarar:

Fylkesrådmannen støttar forslaget til endringar i opplæringslova, friskulelova og folkehøgskulelova som gjeld forbod mot tilsetning i faste og mellombelse stillingar for personar som har merknad på politiattest om dom for seksuelle overgrep mot mindreårige. Det er svært positivt at det no blir innført like reglar for tilsetning i grunnskule og vidaregåande skule når det gjeld slik dom. I vidaregåande skule er det i dag skuleleiing og skuleeiar som er ansvarlege for om personar som har ein slik dom, blir tilsett eller ikkje ved at det skjer ei individuell vurdering av konsekvensane det vil kunne få. Dette er krevjande prosessar og kan få alvorlege følgjer. Lovendringane vil gi elevar i vidaregåande skule same vern mot personar dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige som elevar i grunnskulen har i dag.